

یاسای ژماره (۱۷) ی سالی ۱۹۹۹
یاسای پارێزه رایه تی له ههریمی کوردستان - عێراق

به ناوی خوای به خشنده و میهره بان
به ناوی گهل
نهنجومه نی نیشتمانی کوردستانی عێراق
ژماره ی بریار: ۳۳
روژی بریار: ۱۹/۱۲/۱۹۹۹

«بریار»

پشت بهو دهسه لانه ی که به پیتی برکه (۳) ی ماده ده (۲) له یاسای ژماره (۱۰) ی سالی ۱۹۹۷ پیمان دراوه و له سه ره نهو بنه مایه ی که نهنجومه نی نیشتمانی کوردستانی عێراق له دانیشتنی روژی ۱۹/۱۲/۱۹۹۹ دا یاساکاری کردووه، نه م یاسایه ی ده ره ینا .

یاسای ژماره (۱۷) ی سالی ۱۹۹۹
یاسای پارێزه رایه تی له ههریمی کوردستان - عێراق

به شی به که م
«پیتاسه کان»

ماده ی (۱):

نه م گوزارشت و زاراوانه ی خواره وه نهو مانایانه ده به خشن که به رامبه ریان نووسراوه:
به که م: ههریم: ههریمی کوردستانی عێراق.
دووه م: وه زارته: وه زارته دارایی و تابووری.
سه ییه م: سه ندیکای: سه ندیکای پارێزه رانی کوردستان.
چواره م: نهنجومه ن: نهنجومه نی سه ندیکای پارێزه رانی کوردستان.
پینجه م: تو ماره: نهو تو ماره یه که ناوی پارێزه ره کانی به پیتی بهر له یه کتری (الاقدمیه) تیدا نووسراوه.

شه شهم: بهر له يه كترى (الاقدميه): نهو ماوه يه يه كه پارټيزه ر پيشه كه ي خوى تيدا به كردار به سه ربردوه.

حهو ته م: سندووق: مه به ست له سندووقى خانه نشيني پارټيزه رانه.
هه شته م: ليسته: ليسته يه كه، سالانه تيارو ناماده دكړى ناوى نهو پارټيزه رانه ي تيدا ده نو سړى كه نابونه ي سالانه يان داوه.
به شى دووهم
«نامانجه كاني نه م ياسايه»

مادده ي (۲):

پارټيزه رايه نى: ره كه زټيك له ره كه زه كاني وده يه تاني دادو درى چونكه دادكايه كى به سه ربي و وه ستاوه ده سه به رى مافى پيروزي به ركړى له خو كړنه، نه م ياسايه بو وده يه تاني نه م نامانجه ي خواره وه دانراوه:
يه كه م: له پالېشنى حكومه تى هه رټيم و پټروى دموكراسيدا هاوبه ش بيت و پشتى فيدراليزم بكرټ و بناغى پنهو بكات و به ره و باشتري ببات.
دوه م: پيشه ي پارټيزه رايه نى له هه رټيدا به جوړى رټيك بخا كه بېته زامنكارى پاراستنى مافى سروشتى و مه عنه وي هه موو كه سټيك و سه رته اى بيرزرايه و رى ده سبالايى ياساو وده يه تاني هه ق و هه قيانه ت مسوكر بكات.

سټيهم: پله و پاى يه سه نديكا كه به هټيز بكا و مافه سه نديكا يه كاني نه ندامه كان بپارټيزى.

چوارهم: ناست و پله ي پيشه يى و ياسايى و روشنيرى پارټيزه ران بالاتر بكات.
پنجه م: ناست و پله ي كوزه ران و لايه نى كومه لايه نى بو پارټيزه ران بالاتر بكا ر زه مانه ته كاني خانه نشيني و تندرستيان بو وده ي بيتى.
شه شهم: بيرو خولياى ياسايى دوه له مه نند بكاو له په ره پيدانى ياساكار بشدا هاوبه ش بيت.

به شى سټيهم

«پارټيزه رايه تى و مه رجه كاني پارټيزه رى كردن»
لقى يه كه م - «پارټيزه رى كردن (ممارسه المهنه)»

مادده ي (۳):

پارټيزه ر له م رټيگايانه ي خواره وه دا پيشه كه ي خوى له چوارچټوه ي نه ركى سه رشانى خوى و پابه ندبوني خويدا ده خاته كار:
يه كه م: ده بټته وه كيلى هه موو كه سټيكى «سروشتى و مه عنه وي» بو نه وه ي به ركړى له مافه كانيان بكات.

دوه م: راوټيزى ياسايى پټشكه ش ده كات و هه موو (عه قديك) و عه قده كاني تو مار كردن و كه لاله كان (اللوانح) و يادداشته كان و ليكولنه وه ياساييه كان و هه موو عه قديكى ديكه رټيك ده خات.

سټیبه: پارټیزه به سیفه نې راویژکاری یاسایی به عهقدتکی موزکراو به پټی
حوکمه کانی هم یاسایه یرس و رای یاسیی پتیشکesh به کهرتی تاییه ت
دهکا.

لغی دووهم - «مهرجه کانی پارټیزه یری کردن»

ماددهی (۴):

نو کهسهی پارټیزه رایه تی دهکا دهی هم مهرجانه ی لی بیته دی:
یه کهم: دهی به لکه نامه ی به کالور یوسی له یاسادا له یه کی له زانکوکای ههر یمه وه
و در کرتی یان به لکه نامه یه کی هاوشانی نهودی و در کرتی به مهرجی له م
باردیاندا له زانستی یاسادا ناقي بکرتنه وه و سرکه و تن و ددهست بیته،
به لام نهوانه ی هه لگری به لکه نامه ی به کالور یوسی زانکوکانی عبرا قن یان
هه لگری به لکه نامه ی بالای یاسان له درچوانی زانکوکانی دیکه نهوانه
به نه و ناقي کردنه و ديه ناکه ون.

دووهم: دهی ناوی له توهماری یارټیزه راندا نووسرایي.

سټیبه: دهی (نه هلیبه تی) یاسایی هه تی.

چوارهم: نایب ته منی له په نجاو پټنج سال زیاتر بی، به لام نه کهر له وه پټش کاری
پارټیزه رایه تی یا دادوهری یان (نیدیعای کشتی) کردی یا خود تاما و دبه ک
له حموت سال که متر نه بی نه ندامتیک بو بی له (هه بنه تی) وانه کوتنه و دی
ماددهی یاسادا، نه وه له م دوخانه دا نه کهر ته منی له په نجاو پټنج سالیش
زیر بی قهیدی نیبه.

پټنجهم: نایب به هوی سزای ته من کردن (تادیبی) یا سزای نینزیاتیبه وه ناوی له
توهماری له لیسته ی سه ندیکایه کی دیکه سر درایتنه وه یان دوورخرایتنه وه،
هه روه ها ناشی له بهر هویک له و هویانه ی دهسپاکی بان ناکاری کشتی
له که دار ده کهن له فرماتیکی کشتی یان تاییه ت درکرایي.

ششم: دهی ناوبانک و رهفتاری باش بی هه روه ها ده شی شایانی پروایت کردن و
ریزلیکرتنیش بی چونکه هم مهرجانه ش بو پارټیزه رایه تی پټویست.
هه و ته م: نایب حوکمیکي جینایی ناسیاسی یا حوکمی که تنیکي نابرو به ری
به سه ردا دری.

هه شتم: نایب له بیسه ی پارټیزه رایه تی خانه نشین کرایي.

نوهم: نایب به هوی نه خوشیبه کی نه قلی یا دهروونی یان به هوی نه خوشیبه کی
کرانه وه له کاری پارټیزه رایه تی خستووه و که لکی فرمانکوزاری لی برپوه
خانه نشین کرایي مه کهر به راپورتیکي پزشکی که له لیژنه یه کی پزشکی
تایبه ته وه درچوو بی و چاکبوته و دی له و نه خوشیبه به ملیتی.

ماددهی (۵):

هه ر پارټیزه ری ناوی له لیسته ی سه ندیکایه کی دیکه دا نووسرایي، مافی نهودی هه یه
به پټی نه و دهسه لاتانه ی خو ی که به رامبه ر به دهسه لاته کانی نه ندامی نه و سه ندیکایه
هه یه تی، له به رده م دادککانی دیکه ی ناوچه که دا (مورافعه) بکات، به مهرجی نه وانیش

چونیک نهم مافیان هه بی له م دۆخه دا ده بی پیتشه کی ره زامه ندی سه ره ژکی سه ندیکاکه وهر کیرایی، یان ره زامه ندیی وه کیلی سه ندیکاکه وهر کیردری نه کهر سه ره ژک دیار نه بوو.

ماددهی (٦):

یه کهم: نهمامیتی سه ندیکاکه نهم فرمانانه ی خواره وه پیتکه وه ناگوچی و نابی:

ا - فرمانه کشتیبه کانی ناو ده ولت.

ب - خۆته رخانکردن بو بازگانی یا بو پیشه سازی.

دووهم: ههر چه ندیشه پاریزه ناوی له تۆماره که دا ماوه ته وه و (ره سم) و نابوونه ی

سالانه ش ده دات به لام ناشی و نابی شانبه شانی پاریزه رایه تی نهم

فرمانانه ی خواره وه بیی هه بی:

ا - خۆته رخان کردن به پاداشتی کری بو کارکردن له سه ندیکا پیشه بیبه کاندای.

ب - خۆمه تگوزاری سه ربازی.

سییه م: نهم پاریزه رانه ی له برکه (دووهم) ی نهم مادده یه دا باس کراون، ماوه ی

نهمامیتی یان بو مه بهستی کاری بهر له یه کتری (الاقدمیه) حساب ناگری.

ماددهی (٧):

نه کهر هات و پاریزه ره مهرچی له و مهرجانه ی له مادده (چوارهم) ی نهم یاسایه دا

هاتووه له ده ست دا، یان کاریک له و کارانه بکا که له مادده ی (شه شه م) دا

هاتووه، نهم به پیتی حوکمه کانی نهم یاسایه ناوی له تۆماره که دوورده خریتنه وه.

ماددهی (٨):

یه کهم: نهم پاریزه ره ی له نه نجوومه نه کشتیبه کان یا له نه نجوومه نی یاسادانان یا

شاره وانی یا نی داریدا بووه ته نهمام بوی نییه و نابی له ماوه ی نهم

نهمامیتی یه داو تا سی ساتی پاش ته و او بوونی نهمامیه ته که شی چ

به ناوی خۆبه وه چ له ریکه ی هاوبه شه که یه وه چ له ریکه ی ههر

پاریزه ریکه وه له بهر ژه وه ندی نه ودا نیش بکا وه کاله ت دژ به و نه نجوومه نانه

وهر بگری.

دووهم: نهم پاریزه ره ی فرمانیکی گشتی له دایه ره کانی ده ولت دا یا له که رتی

تیکه لا ودا به ده سه ته و دیه یان بووه ته راویژکاری یاسایی نه و ان بوی نییه و

نابی هیچ وه کاله تی دژ به و لایه نانه ی نیشی تیدا ده کرد چ به ناوی خۆبه وه

چ له ریکه ی هاوبه شه که یه وه چ به هوی ههر پاریزه ریکه وه له بهر ژه وه ندی

نه ودا نیش بکا وهر بگری به لام دوای تبه ره بوونی سی سال به سه ر

پچراندنی په یوه ندی خوی له و لایه نانه نیدی مافی خۆبه تی.

ماددهی (٩):

پاریزه ری که دوای ده ست هه لگرتنی له دادوهری پاریزه رایه تی ده کات نابی

نهمانه ی خواره وه بکات:

یه کهم: تا ماوه ی سی سال به سه ر له دادوهری ده سه ته رانیدا تینه په ری چ خوی چ

له رتی هاوبه شه که ی چ له رتی ههر پاریزه ریکه ی دیکه وه که له بهر ژه وه ندی

نهم نیش ده کات، مورافه عه له بهر ده م دادکایه کدا بکا سه ر به و ناوچه ی

تیهه لچوونه و هیه بیت که خوی له وه و پیتش له ویتدا دادور یا نه ندای
(نیدیعای کشتی) بووه.

دووه م: چ خوی چ له ریتی ها و به شه که یه وه چ له ریتی هر پاریزه ریتکه وه له
به رزه و هندی نه و نیش بکا (مورافه عه) له دا و ایه کدا بکات که له وه و پیتش
خرا بو ویتته به رده می یان رای خوی تیتدا ده ریر بو ویت.

ماددهی (۱۰):

هر پاریزه ری، خوی له مه سه له به کدا (محکم) یا شاره زا یا شاهیتد بو ویت بو
نیبه و نابی نه خوی نه له ریتی ها و به شه که یه وه نه له ریتی هر پاریزه ریتکی دیکه وه
له به رزه و هندی نه و نیش بکات وه کاله ت له وه مه سه له به دا وه ریکری.

به شی چوارهم
تۆمارکردن و پله داری و ده سه لانه کان
لقی یه که م - «تۆماری پاریزه ران»

ماددهی (۱۱):

تۆماری پاریزه ران به پیتی ناو نووسران و به ر له یه کتری (الاقدمیه) له م ناوانه ی
خواره وه پتک دیت:

- ۱- ناوی پاریزه ره راو تیزیت کرا وه کان.
- ۲- ناوی پاریزه ره کارا کان (المارسون).
- ۳- ناوی پاریزه ره مه شق کاره کان (المتمرین).

ماددهی (۱۲):

یه که م: بو ناو نووسین له تۆماری پاریزه راندا ده بیت پاریزه ر سکا لاکه ی بکات به
نه نجوومه نی سه ندیکا و، به پیتی نه م یاسایه ده بیت نه و به لکه نامانه شی له
ته کدا بیت که فه راهه مکردنی مه رجه کان ده سه لمتنی.

دووه م: نه نجوومه نی سه ندیکا نه و سکا لاکه به ره زامه ندی و ده رده کری یا به بریاریتکی
هۆدیاری کرا و (قرار مسیب) ده داته دو اوه.

سییه م: نه که ر نه نجوومه نه که له به ر چند هۆبه کی زه روور سه یرکردنی سکا لاکه ی
دوا خست که نه م دوا خستنه ش ته نها بو یه ک جار ده بیت نه و نه و کاته
پتوبسته له سه ری له ما وده ی (۱۵) پازده رۆژدا که له دووه م رۆژی
تۆمارکردنی سکا لاکه وه ده ست بیت ده کا سه یری سکا لاکه بکات و
بیریتیتته وه.

چوارهم: نه که ر هات و نه و ما وده یی له برکه سییه می نه م مادده یه دا که له دووه م
رۆژی سکا لاکه وه ده ست پتده کات تپیه ری و نه نجوومه نه که له و
ما وده یه دا نه بریاریتکی ره زامه ندیی ده ره یتا و نه دوا شی خست نه و نه و کاته
خاوه ن سکا لاکه به تۆمارکرا و داده نری.

پینجه م: بریاری ره زامه ندیش یان نار ه زایی له سه ر سکا لکه دوا ی ده ره یتانی ده دری
به خاوه ن سکا لاکه نه میش بو یه هیه نه که ر سکا لاکه ی درابیتته دو اوه له

بهردهمی دادکای پیتداچونهوه (تمییز)ی ههریمدا له ماودی (۱۵) پازده رۆژدا که له رۆژی لی ناکادارکردنه کهوه دهست پیتدهکا تانهی لی بکری بریاری نهم دادکایهش کۆتاییه.

شهشم: نهو پاریزهردی بۆ یهکهه جار ناوی له تۆماری پاریزه راندا دهنوسری پیتویسته له سهری له بهردهمی دادکای تیهه لچونهوه دا (الاستنفا) نهم سوینه د بخوات: (سویندی به بهزدانی کهوره، که به دهسپاکی و به دلسۆزی پاریزه ریه تی بکهه و ریز له یاسا بکرم و نهیتی نهم پیشه به پپاریزم و نه ریت و داب و دهستووری له بهرچاو بکرم).

هه و نهم: نه کهر نه نجووه من بۆی ده رکهوت که مه رجی له و مه رجانهی خاوند سکا لاکه پشتی پی به ستووه راسن ده رنه چوو نه وه نه و کاته پیتویسته دووباره به بریاره کهیدا بچیته وه بریاره تازه کهش بۆ ماودی (۱۵) پازده رۆژ که له رۆژی ناکادارکردنی داواکار کهوه دهست پی دهکا پیتداچونهوه (تمییز)ی بۆ ههیه.

هه سته م: نه کهر پاریزه رتی مه رجی له و مه رجانهی پاریزه رایه تی کردن که ده که کانیا ن له ماده دی چواره می نهم با ساییه دا هاتووه له دهست چوو نه وه نه و کاته نه نجووه من به بریاریک ناوی له تۆماری پاریزه رایه تی لاده بات.

ماده دی (۱۳):

یه کهه: نه کهر پاریزه رتی نابوونه و (رسومی) بریار له سه ر دراوی سالانه ی له ماودی مانکی کانوونی دووه مدا نه دایب نه وه ناوی له لیستی سالانه دا تۆمار نا کری به لام نه کهر پاشان دای نه وه ده بی (۵۰٪) له سه دا په نجای هه ر نابوونه یه کهش که قه رزازه دوا ی تیهه ر بوونی نه و ماوه یه بخاته سه ری و بیدا جا دووباره ناوی سه ر له نو ی له لیسته که دا دهنوسریته وه.

دووه م: نه کهر هات و پاریزه ر به هه ر هۆیه که وه بی نابوونه و رسومی بریار له سه ر دراوی دوو سالی یه که له دوا ی یه که دوا خست و نهیدا نه وه نه و کاته و ا له قه له م ده دری که ناوی له تۆماری پاریزه ران دور خراوده وه نه و ماوه یه شی بۆ مه به ستی پاریزه رایه تی و به ر له به کتری (الاقدمیه) بۆ حساب نا کری خۆ نه کهر و یستیشی دووباره بکه ریته وه سه ر پاریزه ریه تیهه که یخۆی نه وه ده بی به پیتی حوکمه کانی نهم یاسایه سه ر له نو ی سکا لایه ک بنووسی دوا ی دووباره ناو نووسی نی خۆ له تۆماری پاریزه راندا بکات جا نه و کاته نابوونه و رسومی نه وه سالانه شی که نهیدا وه ده که ویتنه نه ستۆ و نه و زیاده شی که له برکه (یه کهه) ی نهم ماده دیه دا هاتووه ده بی بدات لیره دا ده بی مه رجه کانی حوکمی ماده دی (۴ و ۶ و ۷) ی نهم یاسایه ش له بهر چاو بکیری.

ماده دی (۱۴):

یه کهه: نه وه ی ناوی له تۆماری پاریزه ران دوور خرابیته وه هه تا دووباره ناوی له تۆمار دا دهنوسریته وه هه موو نابوونه و رسومی بریار له سه ر دراوی نه و سالانه ش نه دا که نهیدا وه نابی هه یج جو ره نیشکی پاریزه رایه تی بکات.

دووهم: پارټيزهري كړدن به پټچوانه‌ي حوكمه‌كان‌ي بركه‌ي (به‌كهم)‌ي نهم ماددديه بكرئ به فروفيتلي ناوي پارټيزه له خوټان (انتحال صفة المحامي) له قه‌لهم ددري له دم دؤخه‌دا پټويسته له‌سهر نه‌نجوومه‌ني پارټيزه‌ران ددعوايه‌كي سزايي به‌پټي ياسا كارپټكراوه‌كان دؤ بهو ناوي پارټيزه له‌خوټه‌ره بخاته‌كه‌ر.

سټيهم: پارټيزه نهو تاوانه‌ي له بركه (دووه‌م)‌ي نهم ماددديه‌دا كوټراوه به‌سهر يدا ساغ بووبټينه‌وهو حوكميكي سزايي دهره‌ق به‌سهر دادرايبي و بر درايبټه‌وه نابي سهر له‌نوئ له سه‌نديكادا وهر بكيټته‌وه.

مادده (١٥):

نه‌نجوومه‌ن به (موصادقه‌كردني) هه‌ينه‌تي كشتني بوئ هه‌يه پټروټيبي دهره‌يني رده‌سي نارټوسين و به‌رفراوانكردني دده‌لات و نابونه‌ي سالانه‌و غه‌رامه‌و مزدي بيه‌كردني نه‌ندروستي (بدل التامين الصحي) و رده‌م و نابونه‌ي ديكه‌ي تيدا ديارى بكا.

لقي دووه‌م - (پله به پله و دده‌لاته‌كان)

مادده (١٦):

نهو كه‌سه‌ي يه‌كهم جار ناوي له نوامري پارټيزه‌راندا به پارټيزه دهنوسري پله به يله به‌پټي نهم رټساينه‌ي خواره‌وه سه‌رده‌كه‌وي:

يه‌كهم: بو ماودي (٣) سي سال له نووسينكه‌ي پارټيزه‌ريكي راوټكار يا له‌لاي پارټيزه‌ريكي كارا ماودي پارټيزه‌ري كردني له (٥) پټنج سال كه‌متر نه‌بي، ددبټه راهټنراو له‌سهر كاروباري راسته‌قينه‌ي پارټيزه‌راه‌تي، لهو ماوديه‌دا له‌زټير چاودټيري مه‌شق پټكه‌ره‌كه‌بدا نهم دده‌لاتانه‌ي خواره‌وه‌ي ددبټت:

١- وه‌كالت له‌م و لهو له‌دده‌عواي مه‌ده‌ني و ناكوټكيبي دادو‌ريدا كه‌ نخي له (٥٠٠) پټنج سه‌د دينار زباتر نه‌بي، ودرده‌كړئ.

٢- وه‌كالت له‌ دده‌عواي كه‌سه‌كي و دده‌عواي مولكدار كردندا نخي ههر چه‌نديك بي، ودرده‌كړئ.

٣- وه‌كالت له‌ هه‌موو دده‌عوايه‌كي كه‌تن (جونجه‌)‌دا ودرده‌كړئ و له لټنوټينه‌وه‌كانيدا ناماده ددبي و رټيگا‌كاني تانوت لټيدانټيش لهو بريارو حوكمانه‌ي كه‌ دهر باره‌بان دهره‌ينراون ده‌خاته‌كه‌ر.

٤- وه‌كالت دهر باره‌ي موغامه‌له ياسا بيه‌كان له دايه‌ره‌كان و سه‌رچاوه نيداريه‌كان و لټنه‌كان و نه‌نجوومه‌نه رده‌سي و نيمچه رده‌سيه‌كان ودرده‌كړئ.

٥- دوو به‌دوو له‌كه‌ل پارټيزه‌ره‌كه‌ي كه‌ مه‌شقي پټ ده‌كات له‌دده‌عوا مه‌ده‌ن بيه‌كاندا نخي ههر چه‌نديك بي و له جينا بيه‌ته‌كانيشدا مورافه‌عه‌ده‌كاو رټيگا‌كاني تانه‌لټدانټيش ده‌خاته‌كار.

دووه‌م: نهوه‌ي نهو ماوه‌ي راهاتنه به مه‌رجه‌كان بيه‌وه بيري نهوه ددبټه‌ كارا (مارس) و نهم دده‌لاتانه‌ي خواره‌وه‌ي ددبټ:

١- هه‌موو نه‌و ده‌سه‌لاتانه‌ی ده‌بێ که له برکه‌ی (یه‌که‌م) ی نه‌م مادده‌یه‌دا هاتووه.
٢- له هه‌موو ده‌عوایه‌کی مه‌ده‌نی و سزایی و کارو ده‌عواکانی نابالغاندا (الاحداث) وه‌کاله‌ت وه‌رده‌کرێ و رێکاکانی تانووت لێدانیشیان لێ ده‌خاته کار.

٣- به‌ سیفه‌تی راوێژکاری یاسایی به‌ کرێ به‌ندی له‌که‌ل کۆمپانیاکانی که‌رتی تاییه‌ت یا له‌که‌ل هه‌ر پرۆژه‌یه‌کی پیشه‌سازی یا بازرگانی یا کشتوکالی یا له‌که‌ل نووسینه‌که‌نی به‌لێنداری و په‌یمانداریی زانستی و هونه‌ری و بازرگانیدا که‌ سه‌رمایه‌که‌ی له‌ (٢٥٠) دوو سه‌دو په‌نج‌ا هه‌زار دینار زیاتر نه‌بێ، رێک ده‌که‌وێ.

٤- گرێبه‌ندی دامه‌زراندنی کۆمپانیا نیشتمانییه‌کان رێک ده‌خات و به‌پیتی حوکمه‌کانی یاسا تۆماریان ده‌کا.

٥- راوێژی یاسایی پێشکه‌ش ده‌کا.
سییه‌م: پارێزه‌ری سێ ساڵ له‌ پارێزه‌رایه‌تی دا کارا بووبێ و لێکۆلینه‌وه‌یه‌کی یاسایی پێشکه‌ش به‌ نه‌نجوو مه‌ن کردبێ و سه‌رکه‌وتنی تێدا وه‌ده‌ست هێنابێ نه‌وه ده‌بێته راوێژکارو نه‌م ده‌سه‌لاتانه‌ی خواره‌وه‌ی ده‌بیت:

١- هه‌موو نه‌و ده‌سه‌لاتانه‌ی ده‌قه‌کانیان له‌م یاسایه‌دا هه‌یه.

٢- پرۆژه‌ی یاسا و پێڕه‌ و رێنمایی بو‌ دایه‌ره‌ ره‌سمییه‌کان و نیمچه‌ ره‌سمییه‌کان و کۆمه‌له‌ کۆمپانیاکان له‌سه‌ر دا‌و‌ا کردنیان به‌ گرێبه‌ندێکی مۆرکراو ناماده‌ ده‌کا.

٣- له‌که‌ل نه‌و لایه‌نانه‌ی له‌ (دوو هه‌م/٣) ی سه‌ره‌وه‌دا هاتووه سه‌رمایه‌کانیان هه‌ر چه‌ند بێ پێکهاتن کرێ ده‌دا.

٤- کۆمپانیا بیانییه‌کان یا نه‌و لقانه‌یان که‌ له‌هه‌رێمدا که‌و نوونه‌ته‌ که‌ر تۆمار ده‌کا.

مادده‌ی (١٧):

یه‌که‌م: پارێزه‌ر پله‌ پله‌ له‌ قو‌ناغێکه‌وه‌ بو‌ قو‌ناغێکی دی به‌ سکا‌لایه‌کی نووسراو که‌ بریارێکی نه‌نجوو مه‌نی سه‌ندی‌کای پێوه‌بێ، به‌پیتی مه‌رج و زه‌بنتی که‌ نه‌م یاسایه‌ رێکی ده‌خاو به‌پیتی نه‌و رێنمایانه‌ش که‌ ده‌بارده‌یان ده‌ره‌هێنراوه‌ ده‌روات.

دوو هه‌م: نه‌نجوو مه‌نی سه‌ندی‌کا بو‌ی هه‌یه‌ نه‌و ماددانه‌ی له‌ برکه‌کانی (یه‌که‌م و دوو هه‌م و سییه‌م) ی مادده‌ (١٦) ی نه‌م یاسایه‌دا دیاری کران درێژتر بکاته‌وه‌ به‌مه‌رجێ نه‌و درێژکردنه‌وه‌یه‌ بو‌ هه‌ر قو‌ناغێ له‌ سێ ساڵ زیاتر نه‌بێ و هۆبه‌کانیشی پێشانبدرێ.

مادده‌ی (١٨):

نه‌که‌ر پارێزه‌ری له‌ قو‌ناغی راهاتندا پارێزه‌ریکی ده‌ست نه‌که‌وت رابێتینی یان ده‌ستی که‌وت و لێی دا‌برا نه‌وه‌ ده‌بێ له‌ ماوه‌ی سێ رۆژدا که‌ له‌ رۆژی ناو‌نووسینی یا لێ‌دا‌رانییه‌وه‌ حساب ده‌کرێ سه‌ندی‌کای لێ نا‌کا‌دا‌ر بکا نه‌وجا نه‌و ماوه‌ی له‌ مادده‌ (١٦) یه‌که‌م دا هاتووه بو‌ پینج ساڵ درێژ ده‌کرێته‌وه‌.

به شی پینجهم
مافهکان و نه رکهانی پاریزه
لقی یه کهم - حوکمه کشتیهکان

مادده (۱۹):

یه کهم: پتویسته پاریزه له لای دادگاکان و دهسه لاتبه دهستانی لیتوژینه وه و دایره کانی دهولت و بهرزه وه ندکه کانی مبری و کهرتی تیکه لای و مهرجه کانی دیکه ریزو به تنگه وه بوونیتیکی نهوتوی هه بی شیای پله و پایه پاریزه رایه تی بیت و پتویسته له سه ریشیان هه موو کارناسانییه کی زهرووو به ویلیش (الاصولیه) که بو پیاده کردنی نه رکی پاریزه ری پتویستن بخه نه بهر دهستی و نابج داواکارییه نووسراوه کانی شی پشت کوئی بخه ن.

دووه م: پتویسته له سه ر نهو لایه نانه ی له برکه (یه کهم) ی نه م مادده یه دا ناوهیتران و ته نه دا دگاکان و لایه نه دادوه ریبه کان نه بی له ماوه ی (ده) روژدا سه بری داواکارییه نووسراوه کانی پاریزه بکه ن و بیسه نه وه نهو ماوه یه ش لهو روژدوه دهست پی دهکا که داواکارییه که بیان لی ودرگتوووه تو ماریان کردوووه، خو نه کهر هات و لهو ماوه یه دا نه کرا نهوا نهو کاته پاریزه رکه ده بی سه ندیکای لی ناگادار بکاته وه.

مادده ی (۲۰):

یه کهم: پتویسته له سه ر دادگاکان و نه مجموعه نه کان و هه موو هه بنهت و دهسه لات و مهرجه کانی دیکه ش ریکا به پاریزه ر بدن فایلی ده عواو په ره و کاغه زی لیتوژینه وه یا هه ر په ره و کاغه زیکی دیکه بخوینیتته وه وه هه ر شتی په یوه ندیی بهو مه سه له یه وه هه به که خوئی ده یوئی - له سه ر به نو سین ره رامه ندبوونی پتیشه کی وه کیلدانه رکه سه بری بکاو لی بی ناگادار بی.

دووه م: نهو لایه نانه ی له برکه (یه کهم) ی نه م مادده یه دا ناوهیتران پتویسته له سه ر یان رازی بن پاریزه رکه له لیکو لینه وه ی سه ره تابی و دادکایی یا هه ر (نیجرا) یه کدا که یاسا بریاری له سه ر ده دات ناماده بی و پتویسته نهو ناماده بوونه ش له په ره و کاغه زه کاندنا بنووسری، هه رو ده ا پتویستیشه له سه ر نهو لایه نانه پاریزه رکه ناگادار بکه ن که له کاتی هه ر (نیجرا یه کدا) ده ره ق به وه کیلدانه رکه ده کری ناماده بی.

مادده ی (۲۱):

یه کهم: هه ر فه مانبه ری یا هه ر که سه ی خزمه تیکی گشتی پی سپیردرا بی، به نه تقه ست مافی له مافه کانی پاریزه ر که ده قه کانیا ن له م یاسایه دا هاتوووه، له کاتی پاریزه ر بکردندا پیشیل بکا یا نه یه لی پاریزه رایه تی خوئی بکا نه وه به پیچه وانه کاری نه رکی فرمانه که ی خو له قه له م ده دری و نهو حوکمانه ی یاسای سزادانی به سه ردا ده سه پینری که تایه تن به فه رمانبه رو خزمه تی

کشتی پی سپتدرای له نه رکی خو لادهر .
دوودم: دهرهق بهو له فرمان لاداناهی له برکه (به کهم) ای نم مادده به دا کوتراوه ،
له لای دادکهری تایبه تی لیتوژینه وه شکات دکری به مهرجی ده سنبه جی
سه ندیکای لی ناکادار بکری .

ماددهی (۲۲):

هر دست دربییه ک بکرته سهر پاریزه ره له کاتی پیاده کردنی پیشه ی پاریزه ردا
یا به هوی نه وده نه وه دست دریزکاره که ههروه کو ده سندریتی کردبته سهر
دادکهری له کاتی پیاده کردنی فرمانکه ی یا به هوی نه وده سزای هاوشتیودی
نهمی به سهران ددری .

ماددهی (۲۳):

هر شکاتی دژ به پاریزه ری بکری ده پی ره زامه ندی سهدیکا وهریکردی به نه نها
له دوخی تاوانی به چاوینراودا نه پی به پی ره زامه ندی سهدیکاش نابی نه
لیپرسینه وه (استجواب) نه لیتوژینه وه نه حواله کردنی بو دادکای تایبه ت دهرهق
بکری و پتویستیشه له سهر سه روکی سهدیکا یا جیکره که ی له و پرسینه وه یا
لیتوژینه وه یان دادکارنده دا ناماده بیت .

ماددهی (۲۴):

پاریزه ری خانه نشین بو هیه بهم وه کاله تانه ی خواره وه له بهردهم دادکادا
مورافعه بکات:
به کهم: وه کاله له ژنی خو به وه یا له به کتی له نه وه وده چی خو به وه .
دوودم: به پتی (وصایه یان قه میوممه) له بری خزمه کانی تا پله ی چواردمی
خزمایه تی .
سبیه م: به پتی (وصایه یان ته ولیبه) ی کاریتکراو .

لفی دوودم - (راویژی یاسایی)

ماددهی (۲۵):

به کهم: پتویسته له سهر کو مپانیا بازرکانی و پیشه سازی و کشتوکالی و
خزمه تکوزاری یا وده رهینه نیشتمانییه کان چ پشکداری بن چ خاوه دن
لیپرسراوییه کی سنووردار که سه رمایه که یان له (۲۵۰) دوو سه دو په نجا
هه زار دینار که متر نییه و پتویستیشه له سهر نه و کو مپانیا بیانیانه ش که
له هه ریمدا کارده کهن یان لقیان له هه ریمدا هیه که له که ل پاریزه رتیکی
راویژکار یان کارا یان زیاتردا کرتدانتیک به ستن تا راویژکاریان بو بکری .
دوودم: نه و لایه نانه ی له حوکمه کانی برکه ی (به کهم) ای نم مادده به دواده کهون ،
نه وه چهند دوا بکهون روژی (۵۰) دینار غه رامه دکرین .
سبیه م: پاریزه ر نابی کرتدانتیک له که ل زیاتر له دوو کو مپانیا ی نیشتمانی ، یان
له که ل زیاتر له به ک کو مپانیا ی بیانی به مه به ستنی نه ودی که له برکه

(یه کهم) ی سه ره و ددا دیاری کراوه کری بدات .
چواردم: که سی له که ل پاریزه رتیکی راوتزکاردا کریدارییه کی کردیی ده بی (۱۰٪)
له مزدی راوتزکردنه یاساییه که ی کل بداتوه و بیتری بو سه ندیکا تا و دک
داهاتیکی سه ندیکا تو مار بکری .
پینجهم: پاریزه ر به کریکار له که ل نه و لایه نانه دا که له برکه ی (یه کهم) دا ناوبراون
له قه لهم دده ری له و روزه وه ی که کریکارییه که له لایه ن سه ندیکا و د
(ته سدیق) کراوه .

مادده ی (۲۶):

یه کهم: هیچ کومپانیایه کی پیشه سازی یا بازرگانی یا کشتوکالی یا و دبه ره یته کی
نیشتمانیی بیت یان بیانی نابیی تو مار بکری تا کریدانی دامه زرا نه که ی
به لانی له لایه ن پاریزه رتیکی کاراوه ریک نه خرابی .
دو و دم: پاریزه ری نابیی وه کاله ت له دو و کومپانیای نیشتمانیی زیاتر یا زیاتر له
یه ک کومپانیای بیانی و د بکری .
سیبهم: پاریزه ری نابیی له ماوه ی یه ک سالدا زیاتر له سی کومپانیای نیشتمانیی
یا زیاتر له یه ک کومپانیای بیانی تو مار بکات .

لفی سیبهم - (ده ستخوشانه ی پاریزه رایه تی)

مادده ی (۲۷):

پاریزه ر نه و کارانه ی پتی سپیردراوه که ده یانکا مافی ده ستخوشانه ی خوی هه یه
نه و راوتزکاری ی یاساییش ده گرتیه و د .

مادده ی (۲۸):

یه کهم: پاریزه ر به پتی پیکه اتنی که له که ل وه کیلدانه ره که یدا ده یکا مافی
ده ستخوشانه ی خوی هه یه به مهرجی له غه یری ده عوا سزاییه کاند ا له
ریزه ی (۲۰٪) له سه دا بیستی به های نه رکی نه و ده عوا یه زیاتر نه یی ،
به لام نه که ر مه به ست له ده عوا که یا نه و حوکمه ی دهره ق به و ده عوا یه
ده دری و ده دست هینانی که لک و سوودیکی پتر بی له وه ی که له ده عوا که دا
هه یه نه و له و باره دا پاریزه ره که به پتی نه و زیادبوونه مافی ده ستخوشانه ی
خوی له کو (مجموع) ی مه بله غه که دا ده بی .
دو و دم: حوکمی برکه (یه کهم) ی نه م مادده یه ی لی دهرچی دنا له به های
مولکدارکردنی حوکمی له سه ر درایی یا له به های بیمه کردنی زوره ملی یان
بیمه کردنی به خوایشت مه بله غه که ی درایی یا حوکمی به سه ردا دهرچوو بی یا
له به های به شه کانی که سی دا وای نه هیشتنی به ش به شه کتی (ازاله
الشیع) کردیی ، نابیی ده ستخوشانه ی پاریزه ر که له سه ری پیکه اتن له
ریزه ی (۱۰٪) ده له سه د تیپه ری .

ماددهی (۲۹):

نه‌کەر نه‌و کاره‌ی پیکهاتنی له‌سه‌رکاره‌ی کاری دیکه‌ی لی په‌یداووه له‌کاتی پیکهاتنه‌که‌دا به‌بیری که‌سدا نه‌ده‌هات نه‌وا پارێزه‌ره‌که‌ بۆی هه‌یه‌ دا‌وای ده‌ستخۆشانه‌ی نه‌وه‌ش بکات.

ماددهی (۳۰):

نه‌کەر پارێزه‌ر ده‌عواکه‌ی له‌ رێگه‌ی سولح کردن یا (تحکیم) هه‌وه‌ ته‌واو کرد بیان به‌پیتی سه‌ریشکبوونی نه‌کەر له‌وه‌کاله‌ته‌که‌دا کرابێ ده‌عواکه‌ به‌ نه‌نجام بکه‌ییتنی نه‌وه‌ مافی ده‌ستخۆشانه‌ی ته‌واوی خۆ هه‌یه‌ مه‌که‌ر ده‌قی پیکهاتنه‌که‌ وه‌ها نه‌بێ.

ماددهی (۳۱):

نه‌کەر ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌ر به‌ پیکهاتنیتکی تایبه‌تی دیاری نه‌کرابێ نه‌و کاته‌ وه‌ک کرتی هاوشیوه‌ی نه‌و ده‌عوایه‌ دیاری ده‌کری.

ماددهی (۳۲):

یه‌که‌م: نه‌کەر هات و وه‌که‌یلدانه‌ره‌که‌ پارێزه‌ره‌که‌ی خۆی به‌بێ هه‌وه‌یه‌کی ماقوول لیخست و پارێزه‌ره‌که‌ ده‌ستی به‌ نیشه‌که‌ کردبوو نه‌وا نه‌و کاته‌ هه‌روه‌کو کاره‌که‌ی له‌ به‌رژه‌وه‌ندیی نه‌ودا به‌ نه‌نجام که‌یاندبێ ده‌ستخۆشانه‌ی ته‌واوی ده‌که‌ویتنه‌ نه‌ستو و ده‌بێ بیداتی به‌لام نه‌کەر به‌ر له‌ده‌ست پیکردن پارێزه‌ره‌که‌ی لیخست نه‌وا له‌و باره‌دا پارێزه‌ره‌که‌ مافی ده‌ستخۆشانه‌ی هاوشیوه‌ی هه‌یه‌ له‌ کوێره‌ی نه‌و کۆششه‌ی که‌ به‌خه‌رجی داوه‌.

دووه‌م: بۆ نه‌وه‌ی حوکمه‌کانی برکه‌ (یه‌که‌م) ی نه‌م مادده‌یه‌ به‌ ناسانی پیاده‌ بکری مه‌به‌ست له‌ ده‌ست پیکردنی کار نه‌وه‌یه‌ که‌ پارێزه‌ره‌که‌ ده‌عواکه‌ی تۆمار کردبێ یا له‌ مورافه‌عه‌که‌دا ناماده‌بووبێ یا به‌وه‌کاله‌تی وه‌که‌یلدانه‌ره‌که‌ سکالایه‌کی به‌لایه‌نیتکی ره‌سمی په‌یوه‌ندیی به‌ ده‌عواکه‌وه‌ بێ پێشکه‌ش کردبێ.

ماددهی (۳۳):

نه‌کەر پارێزه‌ری به‌هه‌وه‌یه‌کی ماقوول ده‌ستی له‌ وه‌کاله‌ت به‌رداو له‌ ماوه‌یه‌کی کونجاودا ئینزاریکی نووسراوی دا به‌ وه‌که‌یلدانه‌ره‌که‌ بیان نه‌کەر پارێزه‌ره‌که‌ به‌ر له‌ ته‌واوکردنی نه‌و کاره‌ی پیتی سپێردراوه‌ مرد بیان نه‌کەر وه‌که‌یلدانه‌ره‌که‌ خۆ مردو میراتگره‌کانی رازی نه‌بوون پارێزه‌ره‌که‌ له‌سه‌ر کاره‌که‌ بروت نه‌وه‌ له‌و دۆخانه‌دا پارێزه‌ره‌که‌ بیان میراتگره‌کانی به‌پیتی نه‌حوال له‌به‌ر روشنیایی حوکمه‌کانی پیکهاتنه‌که‌ مافی ده‌ستخۆشانه‌ی هاوتای نه‌و کۆششه‌ی خۆی هه‌یه‌ که‌ به‌ته‌واوی به‌خه‌رجی داوه‌ ده‌بێ حوکمه‌کانی نه‌م یاسایه‌ش له‌به‌رچاو بگیری.

ماددهی (۳۴):

هه‌ر ناکوکیه‌ک له‌سه‌ر ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌رایه‌تی رووبدات ده‌خریته‌ به‌رده‌م نه‌و دادکا تایبه‌کاره‌ی که‌ نووسینگه‌ی پارێزه‌ره‌که‌ له‌ سنووریدا به‌ بیان ده‌خریته‌ به‌رده‌م نه‌م دادگایه‌ی ده‌عوای وه‌کاله‌ته‌که‌ی یه‌کلا بێ کردووه‌ته‌وه‌ به‌لام نه‌کەر پارێزه‌رو وه‌که‌یلدانه‌ره‌که‌ به‌ نووسین له‌سه‌ر نه‌وه‌ پیکهاتن که‌ سه‌ندیکا بۆیان ساغ بکاته‌وه‌ نه‌وا له‌م باره‌دا بریاری نیقابه‌ هه‌له‌وه‌شانه‌وه‌ی بۆ نییه‌.

ماده‌ی (۳۵):

دادکا به پیتی نه‌مانه‌ی خواره‌وه حوکمی خۆی دهرباره‌ی ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌رایه‌تی دهرده‌هتیی:

- ۱- به‌رێژه‌ی (۱۰٪) له به‌های حوکم پێ دراوه‌که به مهرجی له (۵۰۰۰) پینج هزار دینار زیاتر نه‌بێ.
- ۲- به‌رێژه‌ی (۵٪) له به‌های مولکدارکردن به مهرجی له (۳۰۰۰) سێ هزار دینار زیاتر نه‌بێ.
- ۳- له (۳۰۰) سێ سهد دینار که‌متر نه‌بێ و له (۱۵۰۰) هزارو پینج سهد دیناریش پتر نه‌بێ له ده‌عواکانی به‌خێوکردنی کۆرپه‌و موشاهه‌ده‌دا که ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌رایه‌تی له‌وانه‌دا له (۱۰۰) سهد دینار که‌متر نابێ و له (۲۰۰) دوو سهد دیناریش تیناپه‌ری.
- ۴- له ده‌عواکانی دادکایی به‌په‌له‌و (وه‌لانی) دا ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌ر له (۲۵۰) دوو سهدو به‌نج دینار که‌متر نبه‌و ناشی له (۱۰۰۰) هزار دینار تپه‌ری.

ماده‌ی (۳۶):

به‌که‌م: پارێزه‌ری که نێردرابێ به‌رکری له تاوانباری له جینایات یان له دادکایی نابالغه‌کاندا بکات که نه‌و تاوانبار و ده‌کیلی بۆ خۆی دانه‌نابێ نه‌وه دادکا که حوکمی ده‌ستخۆشانه بۆ نه‌و پارێزه‌ر دهرده‌هتیی که له (۲۵۰) دوو سهدو په‌نج دینار که‌متر نبه‌و له (۵۰۰) پینج سهد دیناریش تی ناپه‌ری و نه‌که‌وتنه‌ نه‌ستوی خزینه‌ی میری.

دوودم: پارێزه‌ری دادکایه‌ک پارێزه‌رایه‌تیه‌کی پێ بسپه‌ری نابی نه‌یکا مه‌که‌ر مه‌عه‌زه‌ده‌تییکی ماقوول بۆ دادکا که به‌هتینه‌وه.

ماده‌ی (۳۷):

به‌که‌م: پارێزه‌ر له‌و مال و داراییه‌دا که له ده‌وايه‌دا یان له کارێکدا ده‌کاله‌تی بۆ کراوه که بۆ ده‌کیلدانه‌رکه‌ مسۆکه‌ری ده‌کا مافی ده‌ستخۆشانه‌ی مومتازی په‌له‌ی به‌که‌می هه‌یه.

دوودم: ده‌ستخۆشانه‌ی پارێزه‌رایه‌تی له (نیعلامه‌کان) و پرپاره‌کاندا که حوکمی بۆ دهرچوو بێ مافی مومتازی ده‌که‌وتنه‌ سه‌رو به‌ پارێزه‌ری وه‌کیلی یا به‌ پارێزه‌ری نێردراو یان به‌و پارێزه‌ره‌ ددری که وه‌کاله‌تییکی ته‌سدیق کراوی هه‌بێ سا له دادکاکان یا دایه‌ره‌ ره‌سمیه‌کان یا کۆمپانیاکان یا بانقه‌کان یا دایه‌ره‌کانی ته‌نفیزه‌وه‌ بیت ده‌ستیشی به‌سه‌ردا ناکه‌ری مه‌که‌ر بۆ دانه‌وی قه‌رزی میری یان بۆ نه‌فه‌قه‌ی شه‌ری.

ماده‌ی (۳۸):

نه‌که‌ر پیکه‌هاتییکی نووسراو له نێوان پارێزه‌رو ده‌کیلدانه‌رکه‌دا نه‌بێ نه‌وه دوا‌ی سێ سال له‌ رۆژی کۆتایی هاتنی نه‌و کاره‌ی که پیتی سپه‌ردراوه‌ نیدی پارێزه‌رکه‌ مافی ده‌ستخۆشانه‌که‌ی ده‌سورتن و ناتوانن دوا‌ی بکات مه‌که‌ر هۆیه‌ک هه‌بێ ریکای داوکرده‌که‌ی لێ کرتبێ.

هه‌رچی نه‌و ده‌ستخۆشانه‌یه‌شه‌ که به‌ نووسین له‌سه‌ری پیکه‌هاتن نه‌وه مافی

داو اکردنمه و دهکمی دواي پازده سال که له رۆژی زده و ابو زنبیه و ده دست پی دهکا نیدی ددسووتی و نایکه وئی.

مادده (۳۹):

یه کهم: پارێزهر بۆ هیه به کرێدانیتکی نووسراو که سه نیدیکا نه سدیقی بکا له کهل و ده کیلدانه ره که بیدا پیک بیت.

دووه م: نه کهر و ده کیلدانه ره که ده ستخوشانه ی و ده کیله که ی خۆی نه دا نه و پارێزهر و ده کیله که بۆ هیه قۆچانی (سند) پیکهاته نووسراو ده که مه رجه کانی برکه ی (یه که م) ی نه م ماده یه ی تیدا فه راهه مه ، بدات به دایه ردی (نه نفیز) و داوای ده ستخوشانه که ی خۆی بکات نه و جا پتویسته له سه ر نه م دایه ره به هه مان نه و ئیجراناته بخاته کار که له کاتی نه نفیز کردنی نه و بریارانه ی پله ی کۆتاییان و ده رگرتوو ده یان بۆ نه و قۆچانانه ی که یارای ته نفیز کردن و دایه ردی (کاتب العدل) ته سدیقی کردوو ده خستوو به تبیه کار.

لقی چوارده م

نه ره که کانی سه رستانی پارێزهر

مادده ی (۴۰):

پتویسته پارێزهر له ره و ت و هه لئس و که و تیدا خۆی به بنه ماکانی پیشه که ی به سه ستیتته و ده و نه ره که کانی پارێزهری و ده ک له م یاسایه دا هاتوو نه ده سدیاکی و دلئسوژی نه نجام بدات نه و ده ی داب و نه ربیتی پیشه که ی له سه ری فه رز کردوو ده لئی لانه دات.

مادده ی (۴۱):

نابێ پارێزهر نه مانه ی خواره ده بکات:

یه که م: ناوی خۆی له که س بنیت.

دووه م: هه موو یا هه ندی له و مافانه ی نا کوکیان له سه ره و خرا ده ته به رده م دادا کا خۆی و ده کاله تی بۆ و ده رگرتوو ده بکات.

سه یه م: خۆی یان به هو ی هاو به شه پارێزهر ده که یه و ده یان هه ر که سه یکی دیکه به شدربی له موزایه ده دا بکات له به رده م دادا کا کان و لایه نه دادو هه ربیه کانی دیکه که خۆی تیدا و ده کیل بیت.

چوارده م: مامله ت کردن له که ل مه و کیله که ی بۆ نه و ده ی مان دوو بوو نه که ی ببیته به شیک له و مافه عه ینبیه ی که نا کوکی له سه ره.

پینجه م: له پشت نووسینی قه واله کان (تظهير السندات) به ناوی خۆی بکات به ده به سه ستی ئیدیا کردنی به بی نه و ده ی و ده کاله تی هه بیت.

مادده ی (۴۲):

یه که م: نابێ پارێزهر نه و نه ینبیه ناشکرا بکات که پتی سپێردرا بی له ریکه ی پیشه که یه و ده هه ر چه نده و ده کاله ته که شی ته و او بوو بی ته نبا مه که ر بۆ نه و ده بی

کسه تاوانتیک له بهردهم لایه نی دهسه لاتدار ناشکرا بکات و نهودی زهره رهنه مند بووه مافی نهودی ههیه داوای قهره بووی بلاوکردنهودی نهو نهینیه له بهردهم دادکاگان بکات.

دووه م: پاریزه له ناوکییه کدا لهسهر داواکردنی دهسه لاتتیکي دادوه ری نه بیت و رهزامه ندیی موه کیلی لهسهر نه بیت که نهینیه که ی بو ناشکرا کردوه نابی هیچ شایه دیهک بدات.

سبیه م: پاریزه که له دهعوایه کدا به وه کیل دادنه ری نابی نه له کاتی وه کاله ته که ی و نه له دوا ی لی خسننی لهو وه کاله ته ی شایه دی له دژی موه کیله که ی بدات.

چوارده م: پاریزه له کاتی بهریا کردنی دهعوایه کدا که خو ی وه کاله تی تیدا کردوه نابی وه کیلایه تی هاو دژی موه کیله که ی بکات به شیه یه کی کشتیش نابی له دوو بهرژده ونه ندیی هاو دژدا نوینه ر بیت هه مسوو پاریزه ری تک لهو پاریزه رانهش ده کرتنه وه که بهه ر سیفه تی له نوو سینگه که یدا له که لیدا کارده کن.

پینجه م: نابی پاریزه هاریکاری له که له که سی کدا بکات که ناوی له تو ماری پاریزه ران لادراوه.

مادده ی (۴۳):

به که م: ده بی پاریزه بهرام بهر به دادوه ری رهفتارو ری یازیکی ری زدارانه بکریت که شیاوی پیروزی و پایه که ی بیت و نابی کاری و نه بجام بدات که کار بکاته سه ر به کلا کردنه و دی دهعوا یان زیان به رویشتی داد بکه به نی و چه واشه ی بکات.

دووه م: پتویسته پاریزه بهرام بهر هاو کارانی هه مسوو دابوده ستوو ریکی شیاوی پیشه که ی خو ی پیاریزی و نابی هیچ کاریکی ودها بکات که زیان به بهرژده ونه ندییان بکه به نی یان سوو کییه ک بو ناو و ناویانکی که سایه تی و بیسه بیه که ی بخولفینی.

سبیه م: پتویسته پاریزه خو ی به بریاره کانی نه نجوومه نی سه ندیکا و دهسته و نهو لیژنانه ی که به پتی حوکه کانی نهو یاسایه دروست کراون به ستیته وه . چوارده م: پتویسته پاریزه بهر له وه ی بیته وه کیل هاو کاره که ی خو ی ناکادار بکاته وه لهو دهعوایه ی که خو ی وه کیله تیدا.

مادده ی (۴۴):

مافی موه کل له داوا کردنی له پاریزه بو نه وراق و به لکه نامه کان و هه مسوو مافه کانی له دوا ی تیپه ربوونی پینج سال بهسهر میژووی کوژنایی کاره که ی نامینی ته نیا مه که ر موه کل پیش ته واو بوونی نهو ماو دیه داوای کردین نهو دهش به نیزار ده بیت که به هو ی دادنو سه وه بو ی ده رده چی و نهو ماو دیهش له میژووی پی راکه یان دنیه وه دهست پی دکات.

به شی ششم
پیکهاته کانی سندیکای پاریزهران
«سندیکای پاریزهران»

ماددهی (۴۵):

به کهم: سندیکای پاریزهران ریکخراویکی پیشهیی دیوکراتیی سه ریه خوویه، هم موو نهو پاریزهرانه ده کریته خو که ناویان له لای تو مارکراوهو که سایه تیبه کی مه عنه وی هه یه و باره کاکه ی له هه ولیری پایته ختی هه ریمه. دوو دم: نه نجووه منیک به سه رز کایه تی نه قیب سندیکاکه دنوینتی نه کهر نهو دیار نه بوو نهوا وه کیلی سندیکا جیکای ده کریته وه نهو سندیکایه له پاریزکاکاندا لقی هه یه و نه ندامه کانی بهو ریکایه هه لده بژیردین که له م یاسایه دا و له په پروه کانی که لیتی دهرچوون هاتووه.

ماددهی (۴۶):

سندیکا نه م کارانه ده کات:
به کهم: به شداری کردن له پشتگیری حکومتی هه ریم و سیسته می دیوکراتی و پالپشتی کردنی فیدرال بهت و چه سپاندن و په ره پیدانی.
دوو دم: به دی هینانی نهو نامانجه دیاری کراوانه ی که له م یاسایه دا هاتوون و کار ده کات له پیناوی بهرز کرده وه ی ناستی پیشهیی پاریزه ریی.
سیبه م: پیشکه ش کردنی خزمه تگوزاری نابووری و کومه لایه تی و روشنبیری به نه ندامانی و دابینکردنی یارمه تی گوزهرانی و ا که ژیانیککی سه ریه رزانه بوخویان و خیزانه کانیان به دی بیتن.
چوارده م: هاریکاری کردن له که ل سندیکا پیشه ییه کانی دیکه له پیناوی به دی هینانی نامانجه پیشه ییه کانی.
پینجه م: هاریکاری و هه ماهه نگی کردن له که ل ده سه لاتی دادوهری هه ریمی و ناوهندی و ده زگاکانی دیکه ی ده ولت به جوړیککی و ا که داد و سه روه ریی یاسا دابین بکات.

به شی هه و نه م

لقی به کهم - ده سته ی کشتی پاریزهران

ماددهی (۴۷):

ده سته ی کشتی پاریزهران له هه موو نهو پاریزهرانه پیک دی که له تو ماردا نووسراون و نابونه ی به شداری بونی خو یان داوه و هچیان له سه ر نه ماوه.

ماددهی (۴۸):

به کهم: ده سته ی گشتی هه ر سی سال له مانگی شوایتا کوده بیتته وه.

دووم: راده ی یاسایی بو کۆبوونهوهی دهستهی گشتی به نامادهبوونی زۆربنه ی موتلهقی ئەندامانی تهواو دهبیت و نهگهر نهو رادهیه تهواو نهبوو نهوا کۆبوونهوهکه دوا دهخری بو رۆژی دواپی و به نامادهبوونی چاردهکی ئەندامانی دهکری و نهگهر نهو دهش نهبوو نهوا نهنجومهنی سهنديکا بو دهورهیهکی دیکه بهردهوام دهبیت.

مادهی (٤٩):

دهستهی گشتی نهه دهسهلات و تاییهتهنديیانهی خوارهوی ههیه:

- ١- وتووێژکردن لهسهه کارهکانی نهنجومهنی سهنديکا و بریاردان لهسهه دواژمیترکاری پیوجهی پیشوو و بریاردان لهسهه بودجهی نوی که نهنجومهنی سهنديکا بو سی سالی داهاتوی نامادهی دهکات.
- ٢- سهیرکردنی کاروباری نهو پارێزهریهکی که له خشتهی کاردا هاتوووه یهکلاکردنهوهی نهو پیشنیارانیهی که خراوهته بهردهمی سهبارته بهو کاروبارانه.
- ٣- دهستنیشانکردنی رهم و نابونهی بهشداربوون و غهرامه بو سهنديکا و سندووقی خانهنیشینی.
- ٤- ههلبژاردنی نهقیب و ئەندامانی نهصلی نهنجومهنی سهنديکا و یهدهکهکانی.
- ٥- بریارهکانی دهستهی گشتی دهی جیبهجی بکرتن و به زۆریه ی رههای دهکی ئەندامه نامادهبووهکان دههچیت.

مادهی (٥٠):

یهکهه: دهستهی گشتی به شیوهیهکی ناسایی له بارهکای سهنديکا لهسهه دواکردنی دوو لهسهه سیی ئەندامانی نهنجومهنی یاخود سی یهکی ئەندامه تۆمارکراوهکان کۆدهبیتهوه.

دووم: راده ی یاسایی بو کۆبوونهوهی ناسایی به نامادهبوونی بهلابهنی کهمهوه سی یهکی ئەندامه تۆمارکراوهکان تهواو دهبیت و نهگهر نهبوو نهوا بو رۆژی دواپی دوا دهخری و نهگهر نهههش نهبوو نهوا کۆبوونهوه نابیت و بلاوهی لی دهکری.

سییه: نابی ههچ کاروباریک وتووێژی لهسهه بکرتت که له دواکاری بهستنی کۆبوونهوه ناساییه کهدا نههاتنی.

مادهی (٥١):

نهنجومهنی سهنديکا له نهقیب و (ده) ئەندامی نهصلی و سی ئەندامی یهدهگ پیک دی.

مادهی (٥٢):

نهو کهسهی که به نهقیب ههلهبهژدريت مهجه نهمانه لی بیتهدی:

یهکهه: پیوسته راویترکاریت و به کردهوه پارێزهری کردیت به پتی تۆماری (الاقدمیه) بو ماوهیهک له ده سال بهسهه یهکهوه یاخود پچر پچر کهمتر نهبیت.

دووهم: نابیی به هیچ سزایه کی بهرزهفتی حوکم درایی.

ماددهی (۵۳):

نهوهی به نندام هه لده بژیرد ریت مهرجه نه مانه ی خواره وهی لی بیتهدی:
به کهم: دهیی راویژکار بیت و به کرده وه پاریزه ربی کردبیت به پیتی تووماری
پیشینه یی (الاقدمیه) بو ماوه یهک له جهوت سال به سه ر یه که وه بان پچر
پچر که متر نه بیت.

دووهم: نابیی به هیچ سزایه کی بهرزهفتی مه حکوم کرابی که ریگهی له دهست دانه
پیشه ی پاریزه ربی کرتیی.

ماددهی (۵۴):

نه نجوومهن له یه که مین کو بو نه ویدا له نیوان نه ندامه کانی وه کیلیک بو سه ندیکا
و سکر تیر و نه مینداریکی سندووق هه لده بژیری و دهسلات و تاییه تمندان به پیتی
نم یاسایه و نه و ریتما ییانه ی که نه نجوومهن ده ربان ده چوینتی دیاری دهکات.

ماددهی (۵۵):

یه کهم: نه نجوومهن هه ر (۱۵) رۆژ جاریک کو بو نه وه یه کی ناسایی ده به ستنی و به
شبه به کی ناساییش له سه ر داوای نه قیب یان له سه ر داوایه کی نووسراو
له لایهن به لانی که مه وه سین نه ندامی نه نجوومهن بو سه رکردنی نه و باه ته ی
که له پینا ویدا داوای کو بو نه وه کراوه.

دووهم: کو بو نه وه ی ناسایی و ناسایی نه نجوومهن به ناماده بوونی زۆربنه ی
نه ندامانی به نه قیب و وه کیلی سه ندیکا وه نه بیت نابه ستریت و له کاتی
ناماده بوونیان نه و باه تمه نترین نه ندامی نه نجوومهن سه روکایه نی نه و
کو بو نه وه یه دهکات.

سپیه م: بریاره کانی نه نجوومهن به زۆریه ی ده نک درده چن و نه که ر ده نکه کان
به رامبه ر بوون نه و نه و لایه ی که سه روک یا نه وه ی جیتی ده کرتیه وه
له که لدا بیت په سند ده کرتی.

چوارده م: بریاره کانی نه نجوومهن مولزیمه .

لقی دووهم (نه قیبی پاریزه ربان)

ماددهی (۵۶):

نه قیبی سه ندیکای پاریزه ربان له بهر ده م ده سلاتی دادوهری و ده سته ی دیکه دا
نوینه رایه تی سه ندیکا دهکات و نه م ده سلاتانه ی هه یه:
یه کهم: سه روکایه تی نه نجوومهنی سه ندیکا دهکات.

دووهم: نه و بریار و راسپاردانه ی که ده سته ی کشتی و نه نجوومهنی سه ندیکا
بریاریان له سه ر داوه جتیه جتیان دهکات.

سپیه م: به ستنی نه و گرتیه ندانه (العقود) ی که نه نجوومهنی سه ندیکا ره زامه ندی
له سه ر داوه .

چواردم: به ناوی سهندیکاوه له بهردهمی دادکاکاندا دادوهریی دهکات و بۆشی ههیه نهدامیتیکی دیکهیی نهنجوومهنی سهندیکا یا پاریزهرتیکی دیکه لهجیاتیی خۆی بۆ نهو نه رکه دابنیت.

ماددهی (۵۷):

یه کهم: وهکیلی سهندیکا له کاتی ناماده نه بوونی نه قیب هه موو دهسه لاتیکی نه وی هه یه.

دوودم: نه قیب بۆی هه یه هندی له دهسه لاته کانی خۆی بدات به وهکیلی سهندیکا که ی.

ماددهی (۵۸):

نهنجوومهن نه م دهسه لاتانهی خواره وی هه یه:

یه کهم: دامه زانندی فه رمان به ران و به رده ستان و دیاری کردنی مووچه کانیان و ریک خستنی کاروباری خزده مه تگوزارییان به پیتی نهو رینمایانهی که نهنجوومهن ده ریان دهجوو پیتی.

دوودم: ناماده کردنی ژمیترکاری کۆتایی سهندیکا بۆ سالی دارایی رابردوو و ناماده کردنی بودجهی نووی بۆ سالی داها تووی بۆ نه وی بیان خاته به رده م دهستهی کشتی بۆ راستاندنیان.

سپه م: سه ریه رشتی کردنی لقه کانی سهندیکا و ژووره کانی پاریزه ران.

چواردم: دامه زانندی ژووری پاریزه ران.

پینجه م: دامه زانندی یانه کانی پاریزه ران به پیتی یاسای کۆمه له کان و په پره وه ناو خۆیه کانیان و سه ریه رشتی هه لپژاردنی دهسته کانی به رپوه بردنیان.

شه شه م: پیکه پینان و دیاری کردنی دهسه لاته کانی نهو لیژنانهی که له م یاسایه دا هاتوون و پتویسته پیک به تیرین.

حه وته م: جپه جی کردنی بریاره کانی دهستهی کشتی و به دواد اچوونی راسپارده کانی.

هه شه م: ناردنی نهو شکایه تانهی که سزایه که یان له تاییه تمه ندیی نهنجوومه ندا نیه بۆ لیژنه ی به رزه فتی.

ماددهی (۵۹):

یه کهم: نه کهر نه قیب یه کیتک له مه رجه کانی نهدامیه تی به هه ر هۆبه ک له ده ست دا نهوا وهکیلی سهندیکا بۆ نهو ماو ده ی که ماوه جیی ده گرتنه وه نه کهر نهو ماوه یه له سالییک که متر بوو.

دوودم: نهنجوومه نی سهندیکا له ماوه ی (۱۵) رۆژ داوای کۆبوونه وه یه کی نانا سایی دهسته ی کشتی دهکات بۆ هه لپژاردنی نه قیب بۆ نهو ماوه یه که له دهوره که ماوه.

سپه م: نه کهر نهدامی نه صلی یه کیتک له مه رجه کانی نهدامیتی له ده ست دا نهوا نهدامی یه دهک که زۆرتیرین دهنگی وه رگرتووه جیی ده گرتنه وه.

چوارهم: نه گهر شوتین و پایه ی زورینه ی نندامانی نه نجوومهن به واز هیتان یان به ههر هوپه کی تر چوژ بوو نهوا لیژنه یهک له پیچ نندام پیک دیت و نه نجوومهنی دادوهری دایان دهمه زرتینی و دادوهریک سرۆکایه تی دهکات که له صنفی یه کهم بیت و له کهل نندامیه تی چوار پاریزه ری راویژکار، کاروباری به ریتوه بردنی سهندیکا ده گرتته دست و داوای دهسته ی کشتی دهکات بو کۆبوو نهوه له ماوه ی (۳۰) سی رۆژ بو هه لیزاردنی نه قیب و نه نجوومهنی سندیکا بو ده وره یه کی نوێ.

لقى سێیه م - (لیژنه ی به رزه فتی)
(الانضباط)

مادده ی (۶۰):

لیژنه ی به رزه فتی له پیچ نندام له پاریزه ری راویژکار پیک دیت، له وانه سی نندامیان نه صلین و دو انیشیان به ده گن و له لایهن نه نجوومهنی سندیکا وه ده سنیشان ده کرتین به مهرجیک سرۆکه که ی له نندامانی نه نجوومهن بیت.

مادده ی (۶۱):

ههر پاریزه رتیکی زبانی به نه رکیتک له نه رکه کانی پیشه ی پاریزه ری که یاند، یان کاریکی وای کرد که له نه رخی کهم بکاته وه یا کرداریکی نه نجامدا که له که راهه تی پاریزه ران بدات یا خود سه رپیتیچی حوکمیتک له حوکمه کانی نه م یاسایه ی کرد نهوا سزایه کی به رزه فتی ده درێ.

مادده ی (۶۲):

جکه له وه ی که ده قیتیکی نه م یاسایه کرتبیتیه وه ده نا ههر کاریکی له م برکانه ی خواره ودا هاتبی زبان که یاندنه به نه رکی پیشه ی پاریزه ری:
یه کهم: زبان که یاندنی به نه قهست به مافی (موه کیل) و له به ردانی نهو مافی یان کالته پی کردنی یا خود به کارهیتانی وه کاله ته که ی بو سوودی شه خسی.
دو وه م: فیل له موه کیل کردن و خو له به ر بردنه دهر له وه کاله ته که ی.
سێیه م: وه کبلایه تی کردنی شکایهت لئ کراوه که (الخصم) یان پیدانی راو ته کبیر بوێ.

چوارهم: ماملهت کردن له کهل ده لال و ناو پزوانان بو راکیشانی مه عمیل بو خوێ.
پینجه م: فیل کردن له به لکه نامه ی یاسایی و پیشکهش کردنی به دادوهری یان لایه نی ره سمی.

شه شه م: ریکه ون کردن له دادوهری به ههر شیوه یهک له شیوه کان بیت.
حه و ته م: سیفه تی نه قیب یان یه کیتک له نندامی نه نجوومهن به درۆ به کاربیتنی.
هه شه م: سه رپیتیچی کردنی فرمان و رینماییه کانی که له نه نجوومهنی سندیکا، یان له ههر دهسته یهک له دهسته کانی که له م یاسایه دا هاتوون دهرچوون.
نویه م: نه گهر مه حکووم کرابی له سه ر تاوانیتیکی عه مدی ناسیاسی یا خود تاوانیتیکی نابروو به ر.

دهیم: به کارهیتانی کف و هره شه یان ناره زوو پهیدا کردن بۆ راکیش کردنی مه عمیل و به کارهیتانی پایه ی سیاسی یان کۆمه لایه تی بۆ نه و کاره ی.

مادده ی (۶۳):

یه کم: لیژنه ی به رزه فتی بۆی هه یه نه م سزایانه ی خواره وه بدات:
۱- ناگادار کردنه وه: نه مه به نووسراویک ناراسته ی پاریزه ره که ده کریت و له وه ی کردوویه تی ناگادار ده کریته وه و داوای لی ده کریت له دوا رۆژدا دووباره ی نه کاته وه.

۲- نینزار: نه مه ش به نووسراویک ناراسته ی پاریزه ره که ده کریت و نه و کونا هه ی بۆ ده رده خریت که نینزاره که ی له سه ری پتدراوه و داوای لی ده کری له دوا رۆژدا دووباره ی نه کاته وه و ده بی غه رامه یه کی دارایی بدات که له دوو سه د و په نجا دینار که متر نه بی و له دوو هه زار دیناریش پتر نه بی و نه و پارهبه ش ده خریته سندووقی سه ندیکا.

۳- ریکرتن له ده ستدانه پیشه ی پاریزه ری بۆ ماوه یه ک له شه ش مانک که متر نه بی و له دوو سالی ش پتر نه بی و نه مه ش له رۆژی پی راکه یاندنی بریاری کۆتایی که له دژی ده رچوه کاری پی ده کری.
۴- له و باره ی که بۆ جاری سییه م حوکم بدریت.
دووه م: نه و ماوه یه ی ریکه کرتن له ده ستدانه پیشه، بۆ مه به سستی خزمه ت و ده ستدانه پیشه که حساب نا کری.

مادده ی (۶۵):

شکایه تی به رزه فتی (انضباطی) به شیوه یه کی نووسراو له لایه ن نه قیبه وه یان سه رۆکی داواکاری گشتی یاخود دادکایه ک یان لایه نیکی ره سمی یانه له موه کلیه وه پیشکه ش ده کری و به کار ده کری.

مادده ی (۶۶):

یه کم: لیژنه سهیری شکایه ته که ده کات و یه کلای ده کاته وه به پی حوکمه کانی (یاسای بنه ماکانی دادکایی کردنی سزایی) نه کهر نه کونجاو نه بیته له که له حوکمه کانی نه م یاسایه دا.
دووه م: له حاله تیک نه گه ر پاریزه ر غه رامه که ی نه دا، نه و اقده غه ده کریت له ده ستدانه پیشه ی پاریزه ری تاکو ده بدات.

مادده ی (۶۷):

یه کم: له حاله تانه ی که له م یاسایه دا هاتوون، نه نجومه نی سه ندیکا بۆی هه یه ریکه له پاریزه ر بکری بۆ ده ستدانه پیشه ی پاریزه ری نه گه ر ماوه ی قه ده غه کردنه که ی له (۶) مانک که متر بوو، یاخود سه رنج راکیشان (الفات نظر) بو نه گه ر نه مانه ی کرد:

۱- به بی عوزری مه شروع له به رده م نه نجومه نی سه ندیکا یاخود نه قیب ناماده نه بوو.

۲- نه‌کەر ره‌وشتیکی نواند که پیچه‌ونه‌ی نووسل و داب و نه‌رینتی پیشه‌که‌ی بیت.

۳- نه‌کەر کارتیکی وای کرد زیان به هاوکاره‌کانی بکه‌یه‌نتی یان زیان به‌و که‌سه بکه‌یه‌نتی که خزمه‌تیکی گشتی بی سپی‌دراوه.

۴- زانیاری درۆی وای دابیتته سه‌ندیکا که پیچه‌وانه‌ی حوکمه‌کانی یاسا کارپیتکراوه‌کان بیت.

۵- نه‌تینییه‌ک له نه‌تینییه‌کانی سه‌ندیکا که پیتی سپی‌دراوه بلاوبکاته‌وه یان به پیتی نه‌رکه‌کانی ناکادارییان بیت.

دووهم: نه‌و بریاره‌ی که له برکه‌ی (یه‌که‌م) ی نه‌م ماده‌به‌دا هاتوو به نووسراویتی ره‌سمی ناراسته‌ی پارێزه‌ره‌که ده‌کرتب و تینیدا به‌پیتی ریتیکاکانی راکه‌یاندنی کارپیتکراوی سه‌ندیکا بۆی روون ده‌کرتته‌وه.

ماده‌ی (۶۸):

یه‌که‌م: بریاره‌کانی لیژنه‌ی به‌رزه‌فتی قاییلی ته‌مییز کردن له دادکای ته‌مییزی هه‌ریم له ماوه‌ی سی رۆژ له میژوی پتی راکه‌یاندنی و بریاری دادکاش به‌کلاکه‌ره‌وه‌یه.

دووهم: نه‌و بریارانه‌ی که پله‌ی کۆتاییان وه‌رکرتوو له باره‌کای سه‌ندیکا و ژوو‌ره‌کانی پارێزه‌ران هه‌لده‌واسرتن.

به‌شی هه‌شتم
لقه‌کانی پارێزکاکان

ماده‌ی (۶۹):

یه‌که‌م: لقیکی سه‌ندیکا له هه‌موو پارێزه‌کایه‌ک له پارێزکاکانی هه‌ریم داده‌م‌زری و له سی نه‌ندامی نه‌صلی و دوو نه‌ندامی به‌ده‌ک پیتک دیت له پارێزه‌ری راویزکار و له‌لایه‌ن نه‌و پارێزه‌رانه‌وه هه‌لده‌به‌ژێردرتن که له پارێزکاکه‌دا نیشته‌جین.

دووهم: نه‌وه‌ی زۆرتر ده‌نگی وه‌رکرتبی ده‌بیته سه‌روکی لقه‌که.

سێهه‌م: نه‌وه‌ی سزایه‌کی به‌رزه‌فتی درایت که ریتکه له ده‌ستدانه پیشه‌ی پارێزه‌ری بکرتب نابیتته نه‌ندامی لق.

چواره‌م: له حاله‌تی چۆل بوونی پایه‌ی به‌رپرسی لیژنه‌ی پارێزکا یا دوو نه‌ندام له‌و لیژنه‌یه هه‌موو نه‌ندامان بانک ده‌کرتن بۆ هه‌لبژاردنی لیژنه‌ی لق له مه‌رکه‌زی پارێزکا و به ناماده‌بوونی دوو نه‌ندامی سه‌ره‌به‌رشتکار له نه‌نجوو‌مه‌نی سه‌ندیکا هه‌لبژاردنه‌که ده‌کرتب.

به‌شی نۆه‌م
(داریی سه‌ندیکا)

ماددهی (۷۰):

دارایی سندیکا له مانه‌ی خواره‌وه پتیک دی:

یه‌که‌م: نابونه (بدل) ی‌چوونه ناو سندیکا.

دووه‌م: پارهی نابونه‌ی سالانه.

سپیه‌م: ره‌سمی پتیکه‌وتن و پتیشتر ده‌ست به‌کاری.

چوارده‌م: قازانجی چاپه‌مه‌نبیه‌کانی سندیکا.

پینجهم: کرتی خانووبه‌ره‌کانی سندیکا.

شه‌شم: پارهی به‌شایه‌دی دان و راستاندنی که‌فاله‌ته‌کان.

حه‌و‌ته‌م: ریژه‌به‌کی داشکاو له پارهی هه‌قی ماندوو‌بوونی پاریزه‌ری و پارهی مان‌کانه‌و سالانه‌ی نه‌و راویژکارانه‌ی بو‌فه‌رمان‌که‌کانی حکومتی هه‌ریم و کۆمپانیاو که‌سی سروشتی و مه‌عنه‌وی کار ده‌کن که حوکمه‌کانی نه‌م یاسایه ده‌یان کرتنه‌وه.

هه‌شته‌م: نه‌و غه‌رامانه‌ی که خراونه‌ته سه‌ر کۆمپانیاو به‌لینده‌ره‌کان به‌هوی دامه‌زاندنی راویژکاری یاسایی تایه‌ت به‌خوین.

نۆبه‌م: هه‌موو نه‌و ره‌سمانه‌ی که له‌لایهن سندیکاوه به‌پیتی حوکمه‌کانی نه‌م یاسایه و درده‌کیرین.

ده‌به‌م: نه‌و غه‌رامانه‌ی که خراونه‌ته سه‌ر پاریزه‌ران به‌پیتی حوکمه‌کانی نه‌م یاسایه.

یازده‌م: نه‌و به‌خشین و یارمه‌تیبیه داراییانه‌ی که حکومت به‌شداری تیدا ده‌کات.

دوازده‌م: نه‌و پیتاک و به‌خششه داراییانه‌ی دیکه به‌پیتی ره‌زامه‌ندی ده‌سه‌لاتداره تایه‌تمه‌نده‌کان.

ماددهی (۷۱):

سالی دارایی سندیکای پاریزه‌ران له رۆژی به‌که‌می مانگی کانونی دووه‌می هه‌موو سالتیک ده‌ست پین ده‌کات.

ماددهی (۷۲):

یه‌که‌م: نه‌نجومه‌نی سندیکا به‌رپرسه له مال و پاره و چۆنبه‌تی وه‌رکرتیان و پاراستننن و بریاردان له‌سه‌ر سه‌رف کردنی خه‌رجییه‌کانی له بودجه‌ی دانراوی خو‌ی که نیداره‌که‌ی وا بخوازی.

دووه‌م: حساباتی سالانه‌ی سندیکا ده‌که‌و‌یتته به‌ر وردبینی چاودتیری داری (الرقابه‌ المالیه) ی هه‌ریم.

سپیه‌م: نه‌نجومه‌نی سندیکا بو‌ی هه‌یه له کاتی پتویستدا راکوتزکاری (المنافله) له نیتوان نبعتماده دانراوه‌کانی نیتو بودجه‌ی سالانه‌ی خویدا بکات.

چوارده‌م: نه‌نجومه‌نی سندیکا بو‌ی هه‌یه له کاتی پتویستدا قه‌رز به قازانج یان به‌بی قازانج له‌لایهنه داراییه ره‌سمییه‌کان وه‌رکری.

ماددهی (۷۳):

بهره‌زامة نديی دهستهی گشتی نه‌بی نابیت خانووه‌ره‌ی مولکی سه‌نديکا بفرۆشريت جگه له‌وه نه‌نجوومه‌ن بۆی هه‌یه ته‌سه‌روف په‌ مالتی سه‌نديکا وه بکات و نه‌مه‌ش به بریارتيکی خۆی و به‌پیتی هه‌ل و مه‌رجی دارایی ده‌بی.

ماددهی (۷۴):

نه‌که‌ر بارتيکی نانا‌سايی رۆی له به‌ستنی کۆبوونه‌وه‌ی دهستهی گشتی کرت بۆ راستاندنی بودجه و حيسابى کۆتايی، نه‌وا پاره وه‌رکرتن و خه‌رج کردنی له‌سه‌ر بنچينه‌ی بودجه‌ی پيشوو به‌رده‌وام ده‌بن تاكو دهسته‌ی گشتی کۆده‌بیتته‌وه و بریار له‌سه‌ر بودجه‌ی نوپى ده‌دات.

ماددهی (۷۵):

به‌که‌م: پاره و موسته‌نه‌ده‌کان به‌ناوی سه‌نديکا له يه‌کتيک له بانکه‌کان داده‌نرین. دووهم: نه‌قيب و نه‌مينا‌رى سن‌دووق (خه‌زنه‌دار) به يه‌که‌وه يان نه‌وه‌ی جيتيان ده‌کریتته‌وه به بریارتيک له نه‌نجوومه‌ن فه‌رمانی دانان و سه‌رف کردن نيمزا ده‌که‌ن.

ماددهی (۷۶):

نه‌که‌ر سه‌نديکای پاريزه‌ران له به‌ر هه‌ر هۆيه‌ک هه‌له‌وشايه‌وه نه‌وا ره‌سبدي حيسابه‌که‌ی و مولک و مالتی ده‌به‌ مولکی سن‌دووقی خانه‌نشيني پاريزه‌ران و له‌لایه‌ن ليژنه‌يه‌که‌وه به‌رپوه ده‌برۆی که نه‌ندامانی له‌لایه‌ن نه‌نجوومه‌نی دادوهری هه‌ر تيمه‌وه داده‌مه‌زین.

به‌شى ده‌يه‌م
حوکه‌مه کۆتاييه‌کان

ماددهی (۷۷):

دهسته‌ی کاتی که به‌پیتی بریاری نه‌نجوومه‌نی نيشتمانیی کوردستانی عيراق ژماره (۱) که له رۆژى ۱۹۹۳/۱/۳ پيکه‌هاتوو، به‌رده‌وام ده‌بی له به‌رپوه‌بردنی کاروباری سه‌نديکا تاكو هه‌له‌بژاردن ده‌کرۆی و نه‌نجوومه‌نی سه‌نديکای نوۆ هه‌له‌بژيردرۆی و پيويسته له‌سه‌ری کاری و اکات بۆ هه‌له‌بژاردنه‌که به‌پیتی حوکه‌مکانی نه‌م ياسايه له ماوه‌يه‌ک نه‌و په‌ره‌که‌ی نه‌وه‌ت رۆژ ببيت.

ماددهی (۷۸):

نه‌و پاريزه‌رانه‌ی که له سه‌نديکا تۆمارکراون هه‌موو مافيکبان له‌لای سه‌نديکای پاريزه‌ران و سه‌ندووقی خانه‌نشيني پاريزه‌ران و کۆمپانيای دلنيايون له ژيان که له مه‌رکه‌زدا هه‌يه و پيويسته له‌سه‌ر سه‌نديکا هه‌موو کارتيکی پيويست بکات بۆ و ده‌ده‌ست هيتانی نه‌و مافانه.

ماددهی (۷۹):

کارکردنی به ره‌سمى ناو نووس کردن و نابونه‌ی به‌شداربوون و غه‌رامه‌کان و پارهی داين کردنی ته‌ندروستی و ره‌سمى ديکه نيشتاکه به‌رده‌وام ده‌بيت تاكو هه‌له‌بژاردن ده‌کریت.

ماددهی (٨٠):

کار به هیچ دهقیکی دیکه ناکریت که نه گونجاو بیت له که له حوکمه کانی نهم یاسایه دا.

ماددهی (٨١):

پتویسته له سهر نه نجوومه نی وهزیران حوکمه کانی نهم یاسایه جتیه جی بکات.

ماددهی (٨٢):

نهم یاسایه له میژووی بلاو کردنه وهی له رۆژنامه ی ره سمیدا جتیه جی ده کری.

جوهر نامق سالم

سه رۆکی نه نجوومه نی نیشتمانی کوردستانی عیراق

هۆیه پۆیستیه کان

له دوای راپه ربینی شکۆداری نادار، حکومه تی ناوه ندی له به غدا کارکتیری خۆی له ههریمی کوردستانی عیراق کیشایه وهو نابلووقه به کی کارکتیری و نابووری خسته سهر ههریم، نهمه وای کرد نه نجوومه نی نیشتمانی کوردستان بریاری ژماره «٢٢» له رۆژی ١٠/٥/١٩٩٢ دا ده رجواند به دیاری کردنی په یوه ندیی ههریم به ناوه ندی به شیوه ی فیدرالیزم.

له نه نجامی نهو کاره دا په یوه ندی له نیشوان پارێزه ران له ههریمی کوردستان و سه ندیکای ناوه ندی پچرا، جکه له وهش یاسای سه ندیکای ناوه ندیی هیواو ناواتی پارێزه رانی ده رنه ده بری و له که له په ره پیدان و دیموکراتییه ت نه ده رۆیشت، تاکو کاروباری پارێزه رانی کوردستان له سه ندیکایه کی پیشه یی ریک بخری و کاروباری خۆی له سهر بنه مای دیموکراتییه ت و کبانی سه رده م ریک بخات و ره چاری باری سیاسی و کۆمه لایه تی و نابووری بکات و له که له هیواو ناواتی پیشه یی نه ندیمان بکونجی و ناستی پیشه یی و زانستی و کوزه رانی نه ندیمان به رز بکاته وه، بۆیه نهم یاسایه ده ره بترا.